

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra Europaudvalget
til udenrigsministeren af 19.
januar 2016. Spørgsmål nr. 23
EUV alm. del

Spørgsmål 23:

Ministeren bedes oversende en oversigt, der siden år 2000 giver overblik over indgåede samarbejdsaftaler mellem EU og tredjelande, og hvoraf det fremgår, i hvilke tilfælde og hvornår EU har aktiveret menneskerettighedsklausuler i aftalerne og har suspenderet eller opsagt aftalerne, f.eks. pga. menneskerettighedskrænkelser i de pågældende tredjelande. Spørgsmålet stilles i forlængelse af ministerens forelæggelse af rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. januar 2016 på Europaudvalgsmødet den 14. januar 2016.

Svar:

En oversigt over aftaler, der indeholder en suspensions-menneskerettighedsklausul er offentliggjort på hjemmesiden for EU's Fælles Udenrigstjeneste (FUT'en) og vedlægges som bilag. Oversigten kan tillige tilgås via følgende link:

<http://ec.europa.eu/world/agreements/viewCollection.do?fileID=76196>

FUT'en har oplyst, at FUT'en ikke er bekendt med tilfælde af delvis eller fuld suspension af en aftale på grund af overtrædelse af menneskerettighedsklausulen.

FUT'en er alene bekendt med, at menneskerettighedsklausulen har været anvendt til at suspendere finansiering, hvilket har været tilfældet i forbindelse med Cotonou-aftalen¹. I praksis har der ifølge FUT'en været tale om delvis suspension af midler under European Development Fund i forhold til det pågældende land. Den delvise suspension af midler har omfattet det direkte samarbejde eller midler til eller via statslige kanaler. Direkte støtte til fordel for befolkningen, implementeret via civilsamfundsorganisationer eller internationale organisationer, er derimod ikke blevet suspenderet.

FUT'en har oplyst, at foranstaltninger under Cotonou-aftalen er blevet gennemført under henvisning til menneskerettighedsklausulen i forbindelse med følgende:

¹ Cotonou-aftalen er en partnerskabsaftale (2000/483/EF) mellem på den ene side medlemmerne af gruppen af stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene) og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000. Cotonou-aftalen danner ramme for EU's samarbejdsrelationer, der skal forbedre og fremme den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling i AVS-landene.

Niger (1996 – statskup), Togo (1998 – mangelfuld valgproces), Niger (1999 – statskup), Guinea-Bissau (1999- statskup), Comorerne (1999 – statskup), Elfenbenskysten (2000- statskup), Fiji (2000 – statskup), Haiti (2000 – mangelfuld valgproces), Elfenbenskysten (2001 – mangelfuld valgproces), Liberia (2001 – krænkelse af menneskerettigheder og demokratiske principper samt sager om korruption), Zimbabwe (2001 – krænkelse af menneskerettigheder, demokratiske principper og retsstatsprincippet), Den Centralafrikanske Republik (2003 – statskup), Togo (2003 – mangelfuld valgproces), Guinea-Bissau (2003 – statskup), Republikken Guinea (2004 – mangelfuld valgproces), Togo (2004 - mangelfuld valgproces), Mauretania (2005 – statskup), Fiji (2007 – statskup), Mauretania (2008 – statskup), Republikken Guinea (2009 – statskup), Niger (2009 – overtrædelse af forfatningen), Guinea-Bissau (2011 – statskup), Republikken Guinea (2011 – statskup) og Madagaskar (2009 – statskup).

FUT'en oplyser endvidere, at en gennemgang af praksis vedrørende anvendelse af menneskerettighedsklausulen viser, at EU alene har påberåbt sig klausulen i tilfælde af væsentlige tilbageskridt fra status quo for så vidt angår menneskerettigheder, snarere end på grundlag af utilfredshed med manglende fremskridt.

Der kan i øvrigt henvises til EU årlige rapport om menneskerettigheder og demokratisering, der kan tilgås via FUT'ens hjemmeside: http://eeas.europa.eu/human_rights/docs/index_en.htm